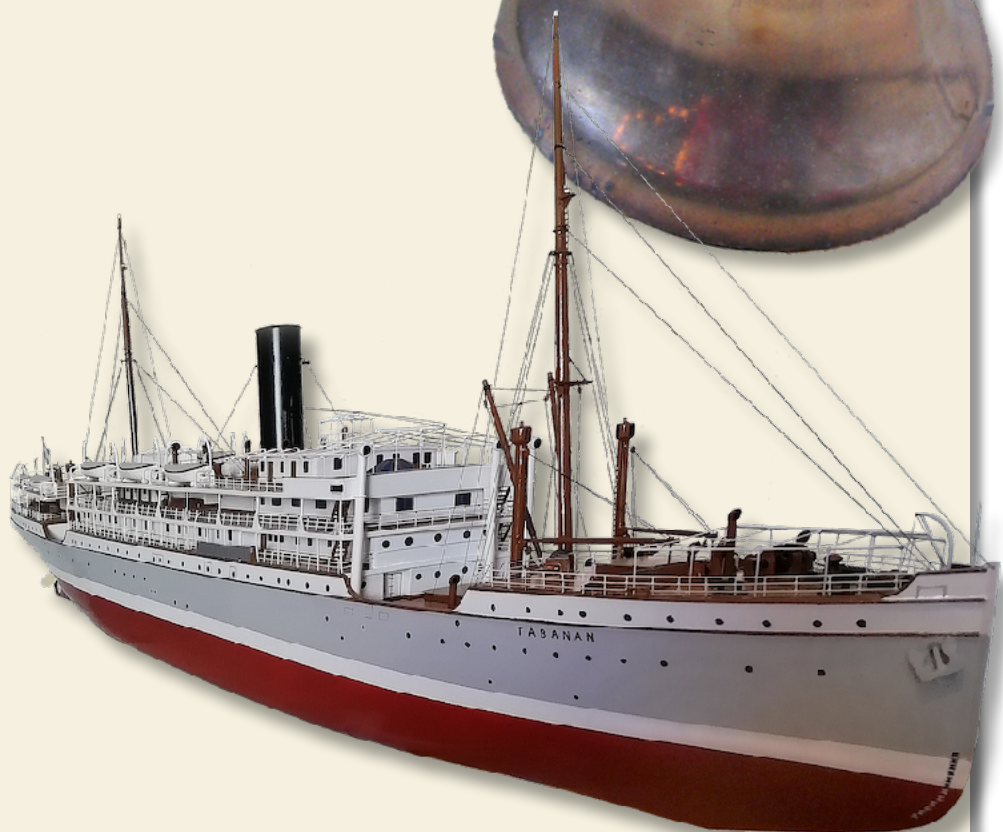

VIERDE JAARGANG - NUMMER: 49 - MAART 2023

In dit nummer onder andere: .....

- * Het schip van de maand het stoomschip **TABANAN** - 1908-1930.
- * Aankoop scheepsmodel 'Tabanan' en scheepsbel 'Wonosari'.
- * Bogor-project in doorslaggevende fase!
- * Het drievoudige scheepsmodellen-project.
- * Foto-upgrade van de maand.
- * Brief aan de Koning.
- * Donaties.

De WONOSARI-scheepsbel en het ss TABANAN scheepsmodel komen definitief thuis!

Deze gratis, digitale LLOYD-MAIL is bestemd voor relaties van het Lloyd-Atelier te Netersel. Inschrijven en uitschrijven s.v.p. via e-mailadres: Lloydexpo19@gmail.com

GRATIS DIGITAAL MAANDBLAD VAN HET LLOYD-ATELIER TE NETERSEL

LLOYD-MAIL

COLOFON

'LLOYD - MAIL'
 Redactie: Ed van Lierde
 Tekstcorrectie:
 Josje van Lierde-Olivier

Uitgever:
 Ed van Lierde - Netersel
 Telefoon: 0497 - 840999
 E-mail: Lloydexpo19@gmail.com

© Copyright Ed van Lierde - 2022

Het schenden van auteursrecht is strafbaar volgens Artikel 31 van de Auteurswet.

KATA PENGANTAR

De astronomische lente is wederom daar, precies in de maand dat mijn oudste dochter 'Sarah ziet!' en de gedachte van dichter, Herman Gorter dat een nieuwe lente een nieuw geluid zou inhouden ..... nu zeker van toepassing is! Dat nieuwe geluid is er dus inderdaad en mogen we o.a. ervaren in twee prachtige Lloyd-erfgoedstukken die, redelijk onverwacht, Neterselwaarts zijn gekomen. Dat nieuwe geluid hoop ik ook te zien in oplopende temperaturen die het leven buiten voor ons allen weer draaglijk maakt en het stoken binnen wat minder kostbaar!

Wat nu de aandacht trekt zijn de mogelijk- en onmogelijkheden van het Bogor-project. Zoals u weet, gaat het hier om een doorstart van een Indonesië-project dat in 2019 liefdeloos aan haar lot is overgelaten, een project dat ik weer met dezelfde liefde en doorzettingsvermogen aan het opstarten ben, een project dat pas gaat lukken als het lukt bij de diverse organisaties weer het vertrouwen van weleer terug te winnen. Het lijkt er voorzichtig op dat dit gaat gebeuren en als dat inderdaad zo mag zijn, levert dat zoveel energie op dat, ik ben daarvan overtuigd, Bogor straks ook een prachtige expositie kan koesteren waar permanent gezamenlijk Indonesisch- en Nederlands erfgoed te bewonderen is. Eigenlijke staat de inzet van onze Indonesië-partner, Bapak Soedjai Kartasasmita en zijn lokale directie daar, naar mijn mening, garant voor.

Vanuit deze "Kata Pengantar" roep ik de Nederlandse Ambassade te Jakarta op haar wijsheid aan te spreken zodat bij haar mogelijk de bereidheid opborrelt het Bogor-project, met een beperkte donatie, een ferme duw in de rug te geven .....

Ed van Lierde

ONS COMITÉ VAN AANBEVELING

De leden van het Comité van Aanbeveling verbinden hun eigen, goede naam aan het Lloyd-Atelier. Hiermee willen zij de belangrijkheid van het onderwerp (de Koninklijke Rotterdamse Lloyd en al haar voorgangers in relatie tot de vaart op Nederlands Indië) onderstrepen. Zij geven hiermee tevens aan dat de poging van het Lloyd-Atelier het genoemde onderwerp uit de vergetelheid te houden, bij haar in goede handen lijkt. Momenteel bestaat het Comité uit de volgende leden (alfabetische volgorde):

Mr. Hein van Ameijden

Oud Algemeen directeur Damen-Schelde Naval Shipbuilding te Vlissingen.

Gerard Cox

Acteur, zanger, scenarioschrijver, cabaretier, columnist te Rotterdam.

Wieteke van Dort

Actrice, zangeres, cabaretiëre te Den Haag.

De doorstart van het Bogor-project is in een belangrijke fase beland. Een aantal personen zet zich momenteel in om de doorstart een succes te laten zijn. Enkele drempels moeten nog geslecht worden, maar het ziet er naar uit dat de steun voor dit project groeit en het zomaar zou kunnen zijn dat eind dit jaar de Lloyd-vlag ook in Bogor kan worden gehesen!

Inzet door meerdere personen

Het moge duidelijk zijn dat we voor een succesvol Bogor-project weer de Nederlandse Ambassade te Jakarta nodig hebben die ons gaat steunen, niet in de laatste plaats omdat andere donateurs dan ook eerder de neiging hebben op de trein te stappen. Onze achterban heeft een kleine financiële basis gelegd waarmee we een energiek begin kunnen maken. Zoals eerder gemeld heeft Robbert van de Rijdt de zaak bij de Nederlandse Ambassade aangezwengeld en onze Indonesië-partner Bapak Soedjai Kartasmita gaat de Nederlandse Consul in Medan betrekken bij een Holland-Festival bij het Medan Plantage-museum. Ook gaat Bapak Soedjai contact opnemen met de directeur van het Erasmus Huis

Het Batavia-project speelt ook nog een rol .....

Omdat mij ter ore was gekomen dat de Batavia-schenkingscollectie niet meer in het voormalige Rotterdamsche Lloyd-gebouw 'Cipta Niaga' te Batavia wordt geëxposeerd, heb ik contact gezocht met het voormalige Hoofd Culturele zaken van de Nederlands Ambassade, Michael Rauner, momenteel werkzaam in de Nederlandse Ambassade te Panama. Hij gaf mij aan goede herinneringen aan het Batavia- en Medanproject te hebben en dat toentertijd was afgesproken dat bij eventuele sluiting van de expositie deze aan de Ambassade (het Erasmus Huis) zou worden overgedragen. In contact met het huidige Hoofd Culturele en communicatieve Zaken, Mevrouw Yolande Melsert bleek de Batavia-collectie zich inderdaad op de Nederlandse Ambassade te bevinden. Een nieuwe huurder van het voormalige Rotterdamsche Lloyd-gebouw 'Cipta Niaga' te Batavia kon de expositie in de nieuwe situatie helaas niet handhaven.

Vrnl: Robbert van de Rijdt, Michael Rauner, echtgenote Josje en ikzelf - 2017

Het positieve bericht uit Jakarta is dat de Nederlandse Ambassade bereid is deze collectie, op onze afroep, naar Bogor te vervoeren. Dit betekent dat de begroting van het Bogor-project gehalveerd is, ook omdat ik besloten heb slechts één keer naar Bogor te reizen, maar daar wel iets langer verblijf.

Het minder goede bericht uit Jakarta is dat de Ambassade aangeeft in principe slechts één keer hetzelfde project te subsidiëren. Ik heb beleefd aangegeven daar het mee oneens te zijn, immers het gaat hier weliswaar over Indonesië-projecten (overkoepelend begrip), maar elk afzonderlijk project is niet alleen gericht op totaal andere onderwerpen, zoals: voormalige, gerestaureerde Lloydgebouwen, plantage-producten in het algemeen, rubber en suiker in het bijzonder). Ook de expositielocaties liggen zo ver uit elkaar (Java en Sumatra) dat daar ook geen sprake kan zijn van een en hetzelfde project.

Laatste nieuws .....

Ik ben dankbaar voor de morele steun die ik vanuit diverse hoeken (Indonesische en Nederlandse) mag ondervinden, waarmee al die steun even gericht is op het 'gentle overhalen' van de Nederlandse Ambassade te Jakarta. Zonder die hechte basis zal het namelijk een stuk moeilijker worden! Het spant er dus momenteel om en het laatste goede nieuws is dat mijn zeer gewaardeerde Indonesië-partner Bapak Soedjai Kartasmita in de derde week van deze maand een gesprek heeft met de Nederlandse Ambassade! In de tussentijd probeer ik onze mogelijkheden te vergroten door meer fondsen aan te schrijven, maar onder het motto 'alle beetjes helpen' ook u te vragen of u een centje in de 'ouwe sok' heeft dat wellicht toch maar ligt te verinteressen!?

Helpt u mee ook van het Bogor-project een succes te maken?

Mocht u tot nu toe nog niet, overigens geheel vrijblijvend, gedoneerd te hebben, kunnen we u dan verleiden een keer mee te doen?

Als dat, wat u betreft, tot de mogelijkheden wilt u uw donatie dan storten op rekeningnummer: **NL 46 RABO 0341072567**, t.n.v. **E. van Lierde**, graag onder vermelding: **Bogor-project**.

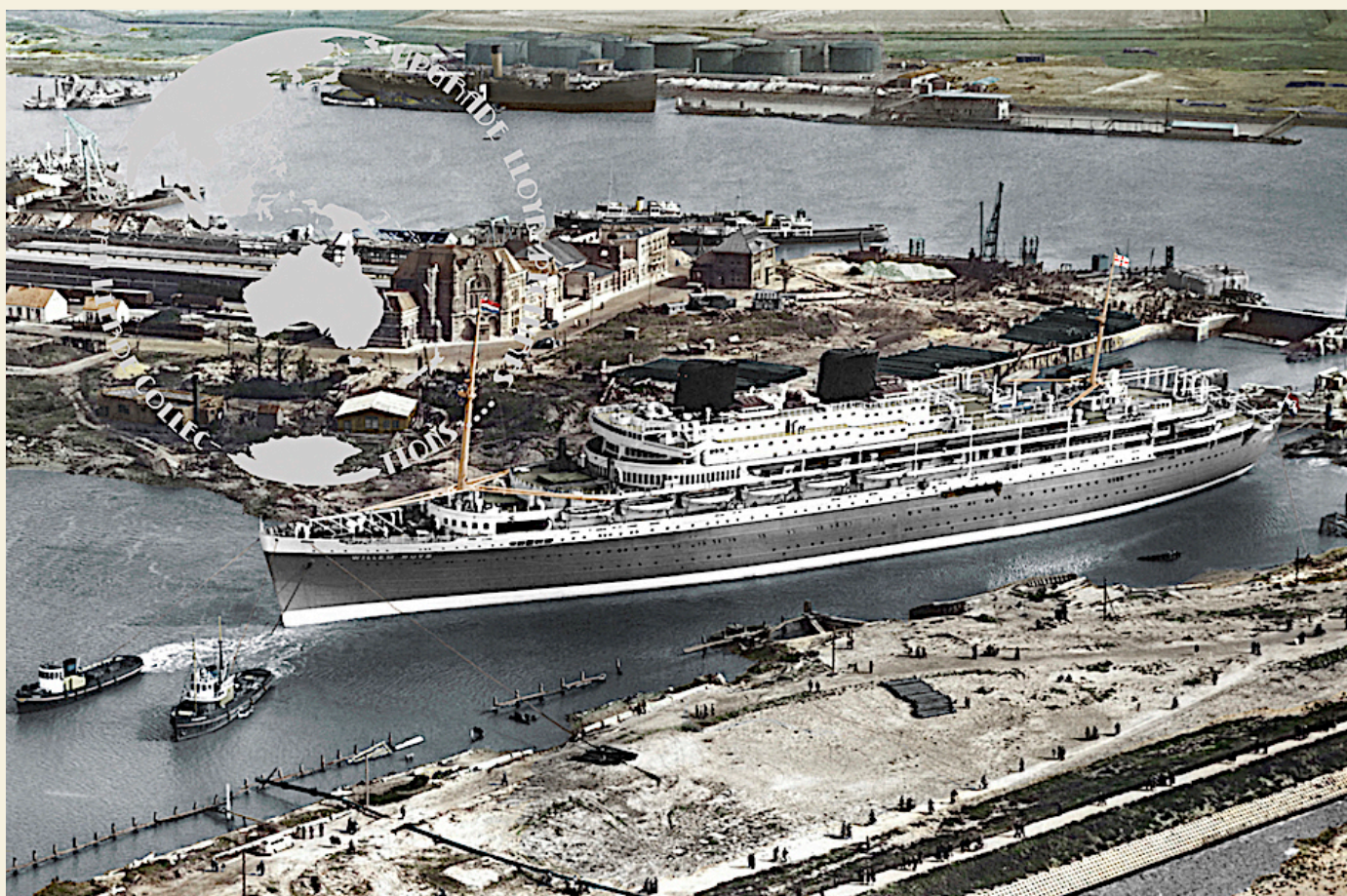
De groote weg van Buitenzorg (Bogor), langs het land Tjisaroe over de Mogamendong, naar den Preanger Regentschappen' 1882

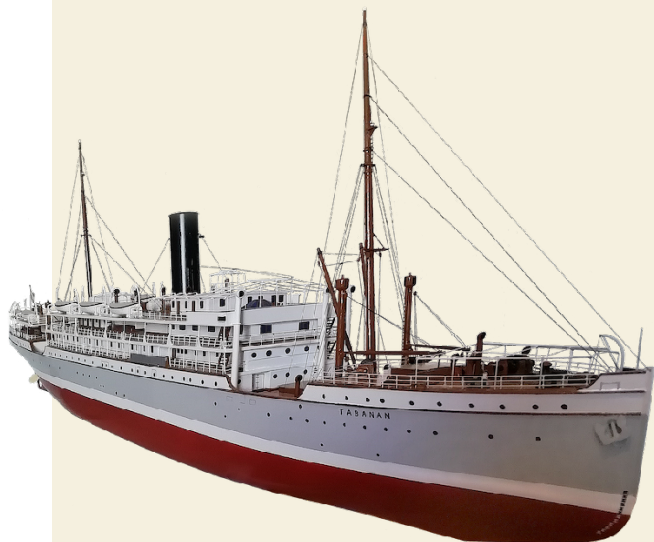

Jawel .... onze Grand Old Lady kan ik maar moeilijk met rust laten en met genoeg toon ik u daarom een spiksplinternieuwe Willem Ruys die in 1947 achteruit naar de Vlissingse zeesluis wordt gesleept.; bovend de originele foto onder de upgrade van het Lloyd-Atelier ..... het verleden komt daardoor nog meer tot leven!

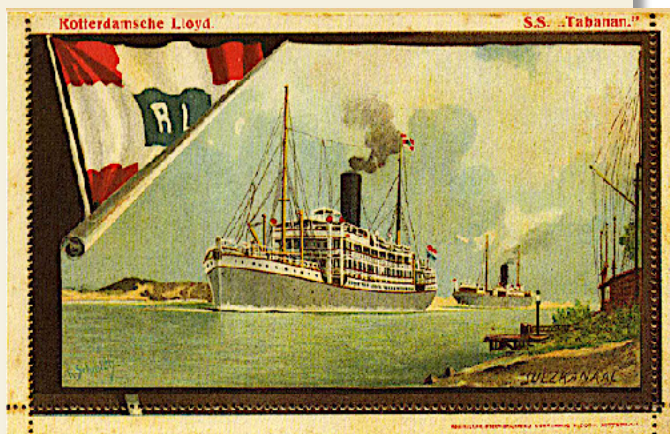

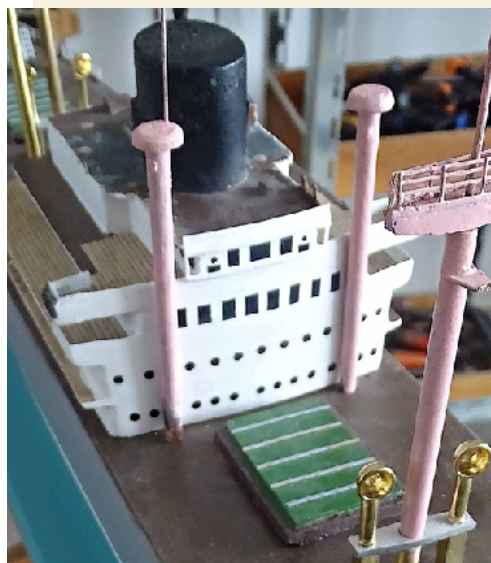
Aankoop scheepsmodel ss Tabanan

Een Arnemuidense scheepsmodelbouwer bood mij onlangs een prachtig scheepsmodel van het ss Tabanan (1908) aan. Voor een schappelijke prijs heb ik zijn schepping kunnen aanschaffen en ga ik deze 'beautiful Grandma Lady' deze maand nog in het Zeeuwse ophalen. De schaal van deze nieuwe aanwinst is 1 : 100 met andere woorden: 1 centimeter van het model is in werkelijkheid 100 centimeter, dus 1 meter. Speciaal voor dit 129 cm lange model laat ik een vitrine op maat maken en omdat het reeds aanwezige scheepsmodel van de Sibajak ook schaal 1:100 is, wordt de Tabanan in onze expositie naast haar afgemeerd!

Het echte passagierstoomschip Tabanan is in 1908 bij de Koninklijke Maatschappij 'De Schelde' te Vlissingen tewatergelaten, werd in 1930 aan Turkije verkocht en pas in 1954 gesloopt. Tijdens de Eerste Wereldoorlog deed ze dienst als hulpkruiser ..... **wordt vervolgd!**

Voortgang scheepsmodel ss Zeeland

"Zo trots als een pauw" dekt nauwelijks de lading als we het hebben over hoe ingenomen Hans Roggeveen is met de resultaten van zijn 'midscheeps-ramen en patrijspoorten' renovatiewerk. Hans is terecht trots op dat werk, zeker ook omdat dit niet het aller eenvoudigste klusje is.

Elke keer weer als een deelklus is geklaard, zie je het aanvankelijk sterk 'versleten' scheepsmodel van het ss Zeeland fiks opknappen. Links dus die prachtige voorkant van de midscheeps en rechts een foto van de bak die, op de twee voorste laadbomen van luik-1 na, geheel gereed is ..... **wordt eveneens vervolgd!**

Voortgang scheepsmodel ms Seine Lloyd

Midscheeps: links, hoe het oorspronkelijk was - rechts bijna geheel gerenoveerd en in het midden schrijver dezes!

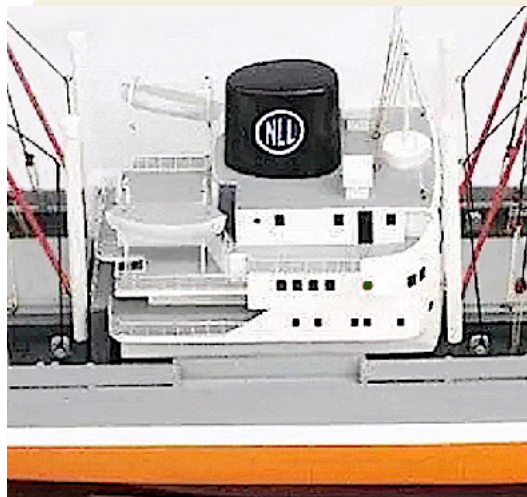
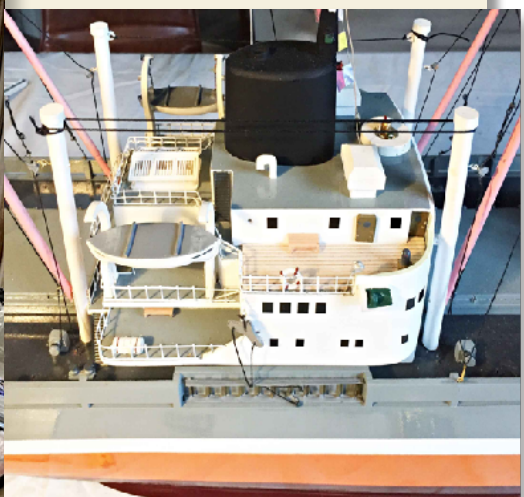

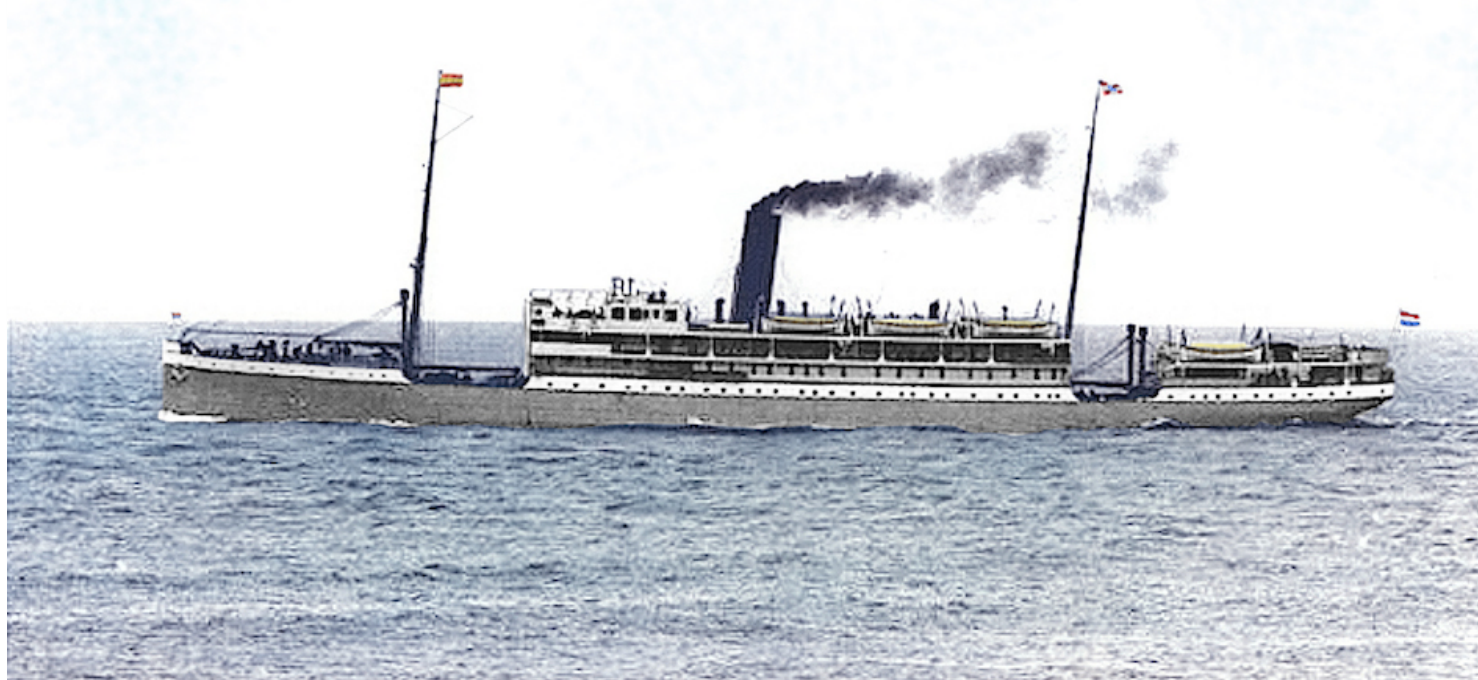
Foto: Liesbeth Dumoleijn

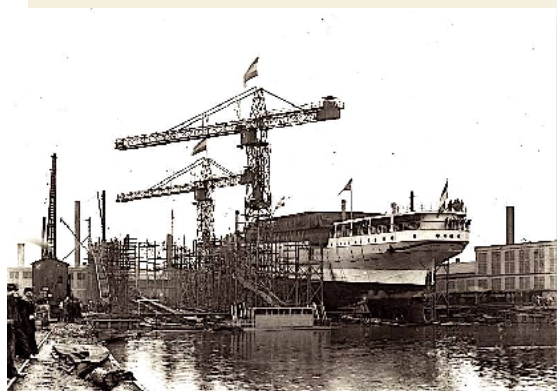
Karakteristiek en levensloop

Ons kwartaalschip is het vracht-/passagier stoomschip Tabanan. Zij werd op 19 maart 1908 door ZKH Prins Hendrik der Nederlanden bij de Koninklijke Maatschappij 'De Schelde' tewatergelaten en de volgende dag aan de N.V. Rotterdamsche Lloyd opgeleverd. In de Eerste Wereldoorlog werd zij door de Koninklijke Marine ingezet als hulpkruiser. In 1930 werd zij verkocht aan de Turkse scheepvaartmaatschappij 'Turkiye Seyrisefain Idasari te Istanbul. Deze 'schone lady' heeft het lang volgehouden, want pas 46 jaar na haar tewaterlating werd zij in Italië tot schroot verwerkt. Des te belangrijker dat wij haar verschijning in ons Lloyd-Atelier hebben vereeuwigd .....

Technische gegevens

Passagier-/vrachtschiptype 'Full scantling' met accommodatie voor 157 passagiers: Lengte x breedte x diepgang = 126,6 x 15 x 8,3 m. Drie dekken. Bruto reg. ton: 5.271. Voortstuwing: Tripel expansie stoommachine, 3 cilinders vermogen = 4.500 ipk., waarmee een dienstsnelheid van 14 knopen (zeemijl/uur) werd bereikt.

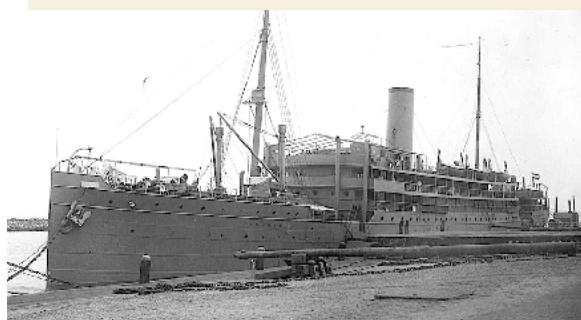
Op de helling bij de Koninklijke Maatschappij 'De Schelde' te Vlissingen - 1908

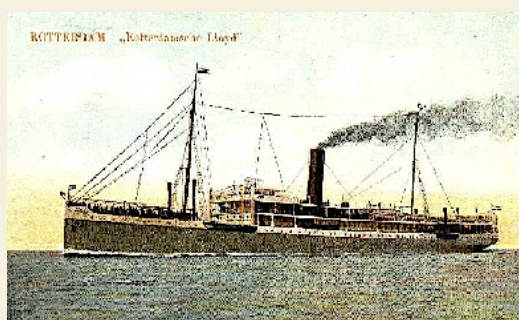
Twee Stuurlieden en de Roerganger op de navigatiebrug - 1910

1927

Hulpkruiser, in oorlogsgrijs geschilderd, tijdens Eerste Wereldoorlog (zie kanon voor midscheeps) - 1918

Officiële postkaart van de Rotterdamsche Lloyd - 1920 tot 1930

2021

Donaties

Momenteel worden donaties gedaan die hoofdzakelijk bestemd zijn voor het Bogor-project en als bijdrage aan de lopende onkosten van het Lloyd Atelier. Voor het BOGOR-project mochten wij afgelopen maand financiële steun ontvangen van: Raoul Veugen, zoon oud Lloyd-WTK - Jochem Bronsveld, oud Lloyd-Kapitein - John Minnaard, oud Lloyd Bakker/Kok - een anonieme Lloyd-WTK uit Noord-Nederland en een ruimhartige donatie van Hans Roggeveen, gepensioneerd scheepsbouwkundig Ing. en gewaardeerde, vrijwillige ss Zeeland-scheepsmodelrenoveerder.

Voor het Lloyd-Atelier zelf kwamen bijdragen binnen van: Eimert de Waard, oud Lloyd Baas/timmerman - Jan Tanja, oud Lloyd-Stuurman en Ben Hogenboon, oud Lloyd-Matroos.

Alle anonieme en niet-anonieme donateurs, hartelijk dank voor uw, zeer gewaardeerde, steun!!

SUCCESVOL MEDAN-PROJECT .....

Onlangs vernamen wij van onze Indonesië-partner, Bapak Soedjai Kartasmita dat, ik citeer hem: **"Binnen een periode van vijf jaar hebben wij ongeveer 200.000 bezoekers (grotendeels bestaande uit jonge mensen van diverse afkomst) gehad. Het Medan-project is inderdaad een success story!"**

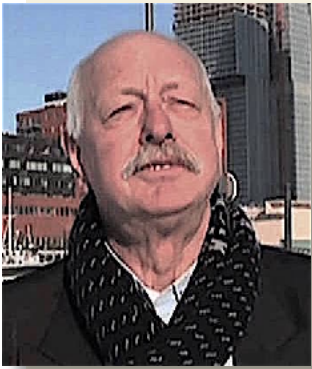
Graag willen wij dit succes projecteren op ons Bogor-project. Alle ingrediënten zijn, wat mij betreft, aanwezig om ook in het Bogorse het gezamenlijk Indonesisch/Nederlands erfgoed te gaan vieren!

CARTOON VAN JAN SANDERS ..... 'Zo'n stukkie!'

Weet u het nog? .....

In 2011 kreeg ik van oud Rotterdamsche Havenwerker Ben Hof, eigenaar van een vervoersbedrijf en jarenlang (vrijwillige) vervoerder bij zowel het KRL-Museum als het Lloyd-Atelier, de Wonosari-scheepsbel voor onbepaalde tijd in bruikleen. Voorheen had de bel in een Terschellingse kroeg aan de bar staan schitteren en ik was maar wat blij dat ik die scheepsbel mocht lenen, notabene de bel van een schip waar ik zelf op had gevaren en toen ook ongetwijfeld een paar keer aan had getrokken. Jarenlang heb ik bij Ben lopen zeuren om deze bel te mogen kopen, daar was Ben toen nog niet aan toe en hij heeft hem daarom nog een tijdje in de kroeg laten

hangen, zie foto rechts. Onlangs gaf Ben aan dat hij mentaal zover was dat hij, tegen een billijke vergoeding, de 'luidende schoonheid', van de hand wilde doen .....weliswaar met een brok in de keel. U kunt zich voorstellen dat Ben mij geen 'herinnering' hoefde te sturen omdat ik zijn voorstel niet had beantwoord .....

Kortom, met groot genoegen meld ik u dus dat wij een prachtige Lloyd-scheepsbel rijker zijn! De scheepsbel van het ms Wonosari is 32 cm hoog en heeft een basisdiameter van 30 cm en is opgehangen in een smaakvol en niet te dom-nante smeedijzeren constructie, gemonteerd op een stuk hardhout.

BRIEF AAN KONING WILLEM ALEXANDER .....

Verrassende steun van de Stichting Koopvaardij Personeel 1949-1945

Zoals u weet heb ik op 13 februari jongstleden onze Koning aangeschreven voor hulp bij het 'wakker krijgen' van de Griekse autoriteiten óf (nog beter) te overwegen alsnog postuum een Nederlandse medaille aan Dr. Lennox Douglas (Slamat-Chirurg) toe te kennen.

Het was een grote verrassing dat ik, op 23 februari jongstleden, steun van de Stichting Koopvaardij Personeel 1940-1945 te mogen krijgen. Zij hebben de Koning inmiddels een aanbeveling gestuurd met betrekking tot mijn verzoek postuum een (oorlogs-) medaille toe te kennen! ..... **wij houden u op de hoogte!**

LLOYD - 'PRESSE PAPIERS' en -'INKTVLOEIERS' .....

Grondlegger Willem Ruys J.D. Zn. met zijn vlag en eerste zeilschip, het barkschip: 'Cornelis Wernard Eduard' - 1839

